

וכן לא היה לו לבכות, לפי שסוד הדבור והייחוד הוא סוד השמחה... וזהו: "בו ישמח לבנו" - בייחודו. ולכן אמר: "נגילה ונשמחה בך" - בייחודך ובתורתך. וכשיהיה "ה' אחד ושמו אחד", אז יתקיים "ישמח ה' במעשיו"... ולכן המייחד את השם, ראוי לו להסיר ממנו עניני זה העולם וכל מיני עצבון, בענין שלא יטרידו כוונתו. ואם כן אחר שיעקב היה אומר ק"ש, היה ראוי להעביר מלבו כל עניני העולם וכל מיני עצבון. ולכן לא נפל על צואריו ולא בכה, כמו שבכה יוסף...

10. שם משמואל בראשית פרשת ויגש

וכ"ק אבי אדומו"ר זצלה"ה הגיד, שבאשר יוסף הוא שטנו של עשו, ועשו הוא מתנגד לאחדות ה', ע"כ כאשר ראה יעקב שטנו של עשו, קרא את שמע שהוא אחדות ה', עכ"ד.

11. דף על הדף סוטה דף יג עמוד ב

ובספר מאור ישראל, להגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א בברכות כתב: אולם בתרגום יונתן בן עוזיאל, על פסוק: "ויאסור יוסף מרכבתו", כתב: "וטקיס יוסף רתיכוהי וסליק לקדמות ישראל אבוי לגושן, וקודם דאשתמודעיה אבוי סגיד ליה, ואתחייב למהוי שנוי קטיען, ותהא יעקב ואתחמי ליה ורכן על פריקת צואריה, ובכא על צואריה תוב על דסגד ליה". והמובן מזה, שיוסף יצא בכל טכסיסי מלכות, ולכן לא הספיק יעקב להכירו, וחשב אותו למלך פרעה והשתחוה לו, (ואפשר שנתכוון יוסף לקיים את חלומו: "והנה השמש והירח וי"א כוכבים משתחווים לי", ותקע עצמו לכך) וכשהכירו בכה ע"ז, שראה שיוסף הנהיג עצמו ברבנות עד כדי כך. וכמ"ש התרגום, שלכן נתחייב יוסף לקיצור שניו. וז"ש כאן שהנהיג עצמו ברבנות.

12. ספורנו בראשית פרשת ויגש פרק מו פסוק ל

(ל) אמותה הפעם - מצרות אחרות נושעת, ואחר התשועה מהם אפפו עלי רעות. עתה, בזאת הפעם שנושעתי מצרתך, אחרי ראותי את פניך, יהי רצון שאמות בזאת התשועה ולא יוסיף עצב עמה:

13. אור החיים בראשית פרשת ויגש פרק מו פסוק ל

(ל) אכן כוונת דברי יעקב הם, כי הגם שנתבשר כי עודנו חי, זה הועיל לדעת שישנו במציאות, אבל עדיין לבו דוי עליו לצד היותו בין האומות שפל עבד מושלים, אם עודנו בצדקותו ולא כהתה עינו ולא נס ליחו, או לצד היותו מובדל ממנו ונתון תוך הקליפות ובפרט טומאת מצרים... אשר על כן, לא היתה שמחתו שלימה מספק זה עד "וירא אליו", והכיר בו בפניו כי הכרת הפנים תענה באיש, וכמו כן מצינו לצדיקים שלמים וכן רבים, שהכירו ברושם הפנים מעשה אדם, ומכל שכן יעקב אבינו שיכיר, לזה כשהכיר בו אמר אליו: "אמותה הפעם", פירוש הפעם הזאת בראייתך, ולא מקודם כשנתבשרתי, והטעם: "אחרי ראותי פניך" והכרתי בהם ש"עודך חי", פירוש, צדיק כמקודם, ולא נשתנה דיוקנך מכמות שהיה, אלא עודך חי, כי הצדיקים קרויים חיים, ונכון:

14. שפת אמת בראשית פרשת ויגש

בפסוק: "ויאסר יוסף מרכבתו" - כי האדם נברא להיות שליט על כל הבריאה, כמ"ש: "וירדו בדגת הים", "כל שתה תחת רגליו", נמצא הוא רוכב עליהם והם מרכבה אליו. ובהיותו כן, ע"י קבלת מלכות שמים שהוא מקבל ומכניע עצמו להבורא יתברך, כמו כן מתבטלן כל הנבראים להבורא יתברך באמצעות האדם. וזה לא יוכל להיות, רק ע"י נסיונות שגובר האדם נגד יצה"ר, ע"י שליט ורוכב על עוה"ז. וזה היה שכרו של יוסף שמלך במצרים, והיה זה הכנה אל הגלות. כי לא היה בכח בני ישראל להנצל מטומאת ערות מצרים, לולא קדימת נסיונו של יוסף, שע"י מלך במצרים ונעשה שליט על כל הסט"א. ומדריגתו של יעקב אבינו ע"ה היה למעלה מהטבע, ולא היה יכול זאת להתקיים רק ע"י יוסף. וכתב "ויאסר" - שנכפפו כולם תחת ידו, "ויעל לקראת ישראל", ממילא כולם נתבטלו לכללות בניי אח"כ. ובמדרש: "רב עוד יוסף" - יש לי במה רב טובך כו', כי טוב הצפון, הוא בא ע"י יגיעות ונסיונות בעוה"ז, כמ"ש במ"א, כי שכר עוה"ב תלוי בעוה"ז, כי יש עומק טוב ועומק רע ותלויין זה בזה, וע"י שנשאר יוסף צדיק במצרים, זכה לבחינת רב:

15. שם משמואל בראשית פרשת ויגש

ונראה לפרש ענין העגלות שהוא מלשון עיגול, ונקרא ע"ש האופנים כי אופני העגלה עגולים. וכל דבר עגול המתגלגל ממעלה למטה, נקודת גבנונית העיגול כשהוא יורד ומשפיל, לא יתכן לקרותו ירידה בהחלט, כי ירידתו זו היא התחלת עלייתו שנית, וחוזר חלילה. והוא רמז ומשל נפלא על מאורעות האדם וילדי יומו, כי אין ירידתו והשפלתו נקראת ירידה בהחלט, וחכם הרואה את הנולד רואה בכל ירידה התחלת עליה. וכן להיפוך, כששעתו מוצלחת לא ירום לבבו, וישקיף ויראה בכל עליה ירידה. ובאמת שזו היא עצה נכונה לפני האיש, שלא יהיה רובץ תחת משאו, אלא יבטח בשם ה' וישען בא-להיו, כי ירידתו זוהי עלייתו, וקלקלתו תקנתו, וכן להיפוך כשהאופן עולה הוא מעותד לירידה.

וזהו הרמז ששלח יוסף לאביו עגלות, להורות לפניו כי אף שהוא הולך בראש גולים, וירידה היא לו לצאת מארץ הקדושה לארץ הטמאה, לסבול הגלות ולפרוע השט"ח של "גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה" הוא וזרעו, איננה ירידה בהחלט, ואדרבה ירידה זו עליה היא. וז"ש "עגלות לשאת אותי", ולא כתיב: להוריד אותי, אלא כמו שאמר לו ה' במראות הלילה: "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה", היינו שהירידה היא עליה, וזה שאמר: "לשאת אותי", שזה הדבר נשיאות הוא לו, ולא ירידה. ובאמת שזוהי מהות יוסף, ושמו מורה ע"ש העתיד. וכאשר ראה יעקב אע"ה זה, הבין שזה הענין בעצמו החזיק ביד יוסף ולא נפל בנופלים, והוא במדריגת חי, ע"כ: "ותחי רוח יעקב אביהם", שהזכרת חיות יוסף שהוא במדרגת חי, עורר בו החיות להיות במדרגת חי, ולא יחוש על ירידתו למצרים, כי ירידתו היא חיותו, ויוסיף מעלה כמו שרמז לו יוסף...